

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant wordt gratis aan de geabonneerden verzonden: Kort verslag van het verhandelde in de vergadering van de Staten der provincie Groningen.

AANBESTEDING VAN TURF EN BRANDHOUT

voor het Raadhuis.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Groningen gedachten bij inschrijving, ten dienste van het Raadhuis, aan te besteden de levering van:

1. 500 Tonnen BAGGERTURF;
2. 500 Tonnen HARDE ZWARTE TURF;
3. 500 Tonnen LANGE ZWARTE GESTOKEN TURF, en
4. 1500 Stuks. BERKEN BRANDHOUT.

De Voorwaarden van Levering zullen van heden ten afdeeling van de Staten der provincie Groningen, ter leiding liggen, terwijl tot Monstern van iedere soort van Turf 15 Turven, en van het Brandhout 15 Houten, ieder in een Zak of eene Mand, vóór of op den 9den Augustus aanstaande, ter STADS SECRETARIJ moeten worden bezorgd; zullende bij ieder Monster een afzonderlijk inschrijvingsbriefje moeten worden overgelegd, van buiten voorzien van dezelfde Merken als het Monster.

GRONINGEN, 31 Juli 1851.
Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Groningen doen te weten, dat door den Raad der Gemeente, in zijne vergadering van den 5den Juli 1851, is vastgesteld de volgende verordening, houdende wijziging der bestaande bepalingen betreffende de WEKELIJSKE VEEMARKT:

De Raad der Stad Groningen:
In aanmerking nemende, dat het voor het gerijf van den handel nuttig zijn kan, dat de thans plaats hebbende WEEKMARKTEN van KOEIJEN en KALVEREN niet alleen gehouden worden aan de westzijde van Akerkhof, maar ook op eene andere plaats aan de Noordzijde dezer Stad; Gezien het Reglement op de wekelijksche Beestenmarkt in de Stad Groningen van den 15den September 1847 en art. 400 van het Reglement van Politie, gearresteerd door den Raad dezer Stad den 11den November 1822;
Besluit, met wijziging van bovenstaande verordeningen, dat voortaan des Dingsdags en Vrijdags in de Stad Groningen de KOEIJEN en KALVEREN, welke ter verkoop worden aangevoerd, niet alleen aan de Westzijde van Akerkhof, maar ook aan de Zuidzijde van het Noorderkerkhof zullen geplaatst mogen worden; blijvende overigens de aangehaalde verordeningen in stand. Afschrift van dit besluit zal, overeenkomstig art. 70 van het Reglement voor het Stedelijk Bestuur, aan de Staten der Provincie worden gezonden.
Aldus vastgesteld door den Raad der Stad Groningen, den 5den Juli 1851.

De Burgemeester: (get.) VAN IMHOFF.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen: (get.) HORA SICCAMA.

Zijnde deze verordening aan de Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen, volgens hun berigt van den 10den Juli 1851, no. 61, in afschrift medegedeeld.
En is hiervan afkondiging geschied waar het behoort.
GRONINGEN, 24 Juli 1851.

De Burgemeester: VAN IMHOFF.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De LESSEN aan het STEDELIJK GYMNASIUM te Groningen, bestemd ter opleiding van Jongelieden voor de Hogeschool, de Militaire Akademie te Breda, die te Delft en voor elke andere Maatschappelijke betrekking, waartoe men eene beschaafde Opvoeding behoeft, zullen dit jaar een aanvang nemen op den 1sten September e.k. JONGELIEDEN, voor welke men HUISVESTING en LEBBING verlangt, kunnen bij den Rector van het Gymnasium, den Heer J. A. SCHNEITZER, daartoe geschikte gelegenheid vinden.

De Curatoren van het Gymnasium:
VAN IMHOFF, Voorzitter.

NIEUWSTIJDIGEN.

NOORD-AMERIKA.

HOLLANDSCHE KOLONIE SHEBOYGAN, 4 Juli.
Het verheugt ons onze lezers te kunnen mededeelen, dat den 24sten Juni l. ook in Wisconsin ten minste eene Nederduitsch Hervormde gemeente wettiglijk volgens de instellingen des lands is georganiseerd, en wij wenschen, dat dit ten voorbeelde van onze landgenooten in town Holland zal mogen strekken, zoodra zij in het bezit van eenen leeraar zullen gesteld zijn.

— Een brief uit New-York, van de maand Mei, zegt: „Morgen vertrekt ds. Budding naar de Nederlanden, hetgeen sommigen zeer verwonderd, daar hij zelf gezegd heeft, dat Micha 2 vs. 10 de oorzaak van zijn vertrek uit Nederland geweest is. Daar staat namelijk geschreven: „Maakt u dan op en gaat heen, want dit land (Nederland) zal de ruïne niet zijn: omdat het verontreinigd is, zal het u verderven, en dat met eene geweldige verderving.“ — De Hollander van den 12den Juni, die wij eerst gisteren ontvingen, vraagt, of wij niet voor de gevolgen vreeszen mogen, als hij even als Jona die roepstem ongehoorsaam wordt? Wij zijn geneigd te denken, dat hij uitgevonden heeft, dat Nederland met bovenstaande niet bedoeld wordt.

ITALIE.

Het woord *uno*, 't welk door den sluipmoordenaar D. Papadomis te Milaan met bloed op het kleed van zijn offer geschreven werd, schijnt geene bloote bedreiging te zijn. Uit Milaan wordt berigt, dat wederom een Oostenrijksch commissaris van politie aldaar vermoord is. Herhaaldelijk worden de Oostenrijksche beambten in Italië het slagtoffer van den haat der bewoners.

— De maarschalk Radetzky heeft in Lombardije eene proclamatie afgekondigd, waarin nieuwe maatregelen van gestrengheid worden vastgesteld tegen geheele gemeenten, welke hij beschuldigt van geheime verstandhouding met de vijanden der openbare rust.

— Uit Napels meldt men, dat twee Engelsche schepen bevel van hünne regering hebben bekomen, om bezit te nemen van een groot eiland, hetwelk in de nabijheid van Bandaleira ontstaat en een zeer gewichtig handelspunt is.

SPANJE.

MADRID, 26 Juli.
De Senaat heeft de geheele wet op de schuldregeling met 69 tegen 10 stemmen aangenomen.

Aanstaanden Dingsdag zal de wet afgekondigd worden. Daags te voren had de Senaat de discussie over de regeling van de vlottende schuld ten einde gebracht.
(Dit telegraphisch berigt is even als de vroegere betrekking hebbende tot de schuldregeling, door den ambassadeur van Frankrijk naar Parijs overgezonden en aldaar publiek gemaakt, op verzoek van den heer Wertheim, gedelegeerde van het Nederlandsche comité.)

DUITSCHLAND.

BERLIN, 27 Juli.
Uit Koningbergen wordt gemeld, dat men aan een der bekwaamste beoefenaars der daguerrotype, den heer Berkowski,

heeft opgedragen, om op den sterretoren eene afbeelding van de zonverduistering te vervaardigen.

— Een pracht-exemplaar van het Nieuwe Testament, volgens de vertaling van Luther, uitgegeven door de Koninklijke geheime opper-hofboekdrukkerij, en versierd met heerlijke platen, kost 291 R. th. en 20 silb. gr.

GROOT-BRITANNJE.

Londen, 26 Juli.

Eene gevolmachtigde commissie hunner lordschappen, bestaande uit den lord-kanselier en de graven van Carlisle en Minto, heeft eergisteren een zeer groot aantal bills, en onder anderen ook aan die, krachtens welke de zoo zeer gehate vensterbelasting afgeschaft en door eene gematigde belasting op de bewoonde huizen vervangen wordt, de koninklijke goedkeuring en bekrachtiging gegeven.

— In de bijeenkomst van de kiezers dezer hoofdstad, welke eergisteren, onder het voorzitterschap van den heer R. Currie, gehouden is, is eenparig besloten om, in weerwil van het op nieuw verwerpen door hunne lordschappen van de ministeriële bill ter wijziging van den Parlemeniseed, ten behoeve der Joden in dit vereenigde rijk, geen ander in de plaats van den baron L. de Rothschild tot hunnen Parlementsvertegenwoordiger te kiezen, en gelijktijdig eene petitie ter indiening bij het Huis der Gemeenten opgesteld, in dewelke, in nadrukkelijke bewoordingen, bij dat Huis aangedrongen wordt, om toch onmiddellijk zoodanige maatregelen te nemen, dat de onbillijke uitsluiting van de gekozen Joodsche vertegenwoordigers uit de Wetgevende Magt binnen kort ophoude.

Ook de kiezers van Greenwich hebben eergisteren avond, in eene door hen gehoudene bijeenkomst, de handelingen van den sohepen Salomons, hunnen gekozen Joodschen vertegenwoordiger, in het Huis der Gemeenten goedgekeurd, en tevens eene petitie opgesteld, in dewelke zij verzoeken, ter staving van diens regt tot zitting nemen in het Huis der Gemeenten, voor de balie van gemeld Huis te mogen gehoord worden.

Gisteren avond zijn bij het Huis der Gemeenten de twee petitijns ingediend, over welk verzoek aanstaanden Maandag door dit Huis nader zal beslist worden.

Twee Iersche leden in 't Lagerhuis hebben zich hoogelijk beklagd over de partijdigheid der Engelsche meerderheid in het Parlement, ten aanzien der belangen van Ierland; over de armenwet; — over de regelmatig slagting (zoo zij zich uitdrukten) der bevolking in de werkhuizen, en wat des meer zij. Dit beklag heeft echter voorhands tot geene uitkomst geleid, maar zal denkelijk naderhand worden herhaald.

— Dezer dagen heeft hier eene vergadering plaats gehad van aanzienlijke personen uit verschillende landen, ten einde maatregelen te beramen, om hunne regeringen te bewegen, zich met elkander te verstaan voor een eenvormig briefvenpost-verkeer, met een matig briefvervoer te betalen door middel van postzegels; welke alsdan in al de rijken en landen, tot het verbond behoorende, gangbaar zouden zijn. De meerderheid bestond uit Engelschen, met lord Ashburton aan hun hoofd. Frankrijk werd onder anderen vertegenwoordigd door den baron Dupin; Amerika door den heer Hancock; Duitschland door den heer Viebahn; Rusland door den heer V. Bérque.

— Het congres van den vrede heeft zijne werkzaamheden geëindigd. In zijne derde zitting hebben de heeren Hindley, Vincard, Kreutznach, Gilpin, Cobden, de Cormenin, Fr. Bouvet en Colquet het woord gevoerd en zijn door hen bij die gelegenheid verschillende resolutiën genomen, welke allen van den vredelievenden geest getuigen, die de leden van dit congres kenmerkt. — Eene deputatie van 15 Fransche werkhlieden, wier reiskosten betaald zijn door de heeren de Girardin, Victor Hugo, Lamartine en andere voorname personen, is door het congres met geestdrift ontvangen.

— L. l. Vrijdag heeft de kardinaal Wiseman, aartsbisschop van Westminster, in de kerk van den H. Johannes Evangelist te Salford, twee bisschoppen gewijd, die te Salford en Plymouth zullen residieren, namelijk mgre. Turner en Errington.

— Binnen een veertien dagen zal het Parlement geprononceerd worden en het lot van het glazen-paleis zal vóór dien tijd beslist moeten zijn. De koninklijke commissarissen hebben de belofte moeten aflagen, den grond aan het bestuur der wouden en bosschen te zullen teruggeven in gelijken staat als waarin zij dien ten gebruike hebben. Alleen door eene Parlements-akte kunnen zij van die belofte ontslagen worden. De stemming van zeker negen-tienden der bevolking is ten voordeele van het behoud van het nijverheids-paleis. Men hield er altijd het meest toe over, er een wintertuin van te maken, welke niet weinig tot veraangenaming en nut van de bevolking dezer hoofdstad zou strekken.

— Bij gunstig weder blijft de tentoonstelling steeds druk bezocht. Men is zeer verrast over een rekentostel, door een Poolsech Jood, Staffel genoemd, uitgevonden, hetwelk alle rekenkundige vraagstukken oplost.

De tentoonstelling is tot dusverre door 2,930,000 menschen bezocht en de ontvangsten grenzen aan de drie miljoen, zeshonderd duizend guldens. — De prijs van 5 sh. voor Zaterdag, zal waarschijnlijk tot dien van Vrijdag, namelijk 2 sh. 6 d., verminderd worden.

— Albion heeft zich eene vereeniging geconstitueerd, onder den titel: „genootschap van vrienden van Italië.“ Het doel daarvan is, door openlijke vergaderingen, door verhandeligen en door de pers, eene behoorlijke waardering der Italiaansche vraagstukken in Engeland te bevorderen; verder elk geoorloofd constitutioneel middel aan te wenden om de zaak der Italiaansche nationale onafhankelijkheid in het Parlement dienstbaar te zijn, en daarenboven, de onafhankelijkheid, de staatkundige en godsdienst-vrijheid van het Italiaansche volk bijstand te verleenen. De leden van dat genootschap betalen eene kleine jaarlijksche contributie en hebben allen zitting in het parlement.

— Sedert eenigen tijd wordt in de dagbladen een, ons karakter schetsende en voor het gevoel van regt zeer verwerenswaardige strijd tegen de regering gevoerd, wegens eene oude fruitverkoopster, Anna Hicks genoemd. Een zekere Hicks reedte in de vorige eeuw George II het leven. Z. M. viel in de Serpentine, die door Hydepark loopt, Hicks haalde hem er uit en verkreeg tot belooning het privilege, in genoemd park vruchten, koekjes en gemberbier te mogen verkoopen, welk hoog voorregt bij wijze van erfenis op zijne nakomelingen overging. Zijne kleindochter Anna, een oud vrouwtje, dat bij het geheele midden- en jongere geslacht van Engeland bekend is als Appel-Hicks, bouwde zich in het park een aardig huisje voor den verkoop van hare waar en legde 120 £, dat is de geheele inhoud van haren spaarpot, aan den bouw en inrigting van dit verblijf ten koste, toen eensklaps de commissaris der bosschen en wouden, de hoogmoedige lord Seymour, op de gedachte kwam om het huisje te doen nederrukken, de oude vrouw uit haar paradijs te verjagen en haar met 12 £ als schadevergoeding af te schepen. Anna Hicks zond verzoekschriften vijf en vijf; het publiek, hooft begünstigers en menschelevende personen, met name lord Ashley en lord Dudley Stuart, stelden zich te vergeefs voor haar in de bree. Zij versink tot de diepste ellende, en toen zij nu onlangs onder het uitbazunen van haar regt het park binnentrad, om eenig fruit uit een mandje te verkoopen, werd zij gevangen genomen en voor het politie-bureau van Westminster gebragt, waar zij echter met eene vermaning werd ontslagen. Van dit oogenblik af werd zij een voorwerp van algemeene belangstelling en het haar aangedaan onrecht als het ware eene staatkundige gebeurtenis. Op het, in dergelijke zaken geplaatste vastland kan men

zich geen begrip vormen van den ijver en de belangstelling, waarmede de grootste dagbladen der hoofdstad deze zaak behandelen; het regent kolom-lange artikels, inschrijvingslijsten en liefdegiften. Anna Hicks zal waarschijnlijk haar ongeluk niet betreuren, want, zegt de Daily-News met nadruk, de openbare meewarigheid moet dikwijls tusschen beiden komen om het nationaal karakter te zuiveren van de smet, welke door de officiële tirannie daarop wordt geworpen; en zelfs de aristocratische Morningpost herinnert lord Seymour, dat de privilegiën der pairie niet alléén geheiligd zijn, zeggende: Indien overgeërfd regten geen ijdele klank zullen wezen, alsdan bezit Anna Hicks een even goed regt op hare schamele woning in het park, als lord Westminister op eenig paleis in Belgravesquare of lord Ellimere op Bridgewaterhouse.

— In weerwil van de meeste waakzaamheid der Engelsche kruisers zijn, blijkens officiële opgaven, gedurende de laatste verloopende 14 maanden niet minder dan 14,500 slaven van de Afrikaansche kust te Havana ingevoerd.

— Op den 28sten Juni l. is het van New-York naar Liverpool bestemde schip Sallie Fearn in volle zee door den bliksem getroffen en geheel door de vlammen vernield. De dekwaadje en een klein gedeelte der lading, benevens eene kist met 125,000 doll. in goud, zijn door het schip Frank Johnson, kapt Brown, gered. Het verbrande schip was te Boston voor 60,000 doll. geassureerd en de 2745 b. katoen waren in Engeland verzekerd.

FRANKRIJK.

Parijs, 28 Juli.

Staatkundig nieuws is er niet. Geene tijdingen zijn in omloop gebragt. De zittingen der Wetgevende Vergadering zijn van alle belangrijkheid onthloot. De vertegenwoordigers zijn heden uiteen gegaan na het rapport der commissie over de prorogatie gehoord te hebben. Morgen zal over dit rapport beraadslaagd worden.

— Het nieuwe werk van den heer Proudhon, over het algemeen begrip van de omwenteling, is eene groote eer wervend, daar het gisteren avond in eene vergadering van democraten plegtiglijk is ten vure gedomd, nadat men den schrijver, den heer Proudhon, voor een Jezuit, een temelaar heeft uitgemaakt. Vooral was het de plaats, die op J. J. Rousseau betrekking heeft, welke hem deze onderscheiding bezorgd heeft.

— Het hof van appel heeft, na den heer Cabet gehoord te hebben, het vonnis, dat hem wegens oplichting tot twee jaren gevangenisstraf veroordeelt, vernietigd, en hem van de aanklacht vrijgesproken.

— Een tandmeester van Atrecht, genaamd Tarquety, die met veel toestel op een rijkdom rondreisde, is den 16den door de muzikanten, welke tot zijn personeel behoorden, om het leven gebragt. Het gezigt van het geld, dat hij in groote hoeveelheid won, heeft de onverlaten verleid, om den tandmeester van het leven te berooven.

BELGIË.

BRUSSEL, 27 Juli.

De centrale sectie der Kamer van Afgevaardigden heeft haar rapport uitgebragt nopens het wets-ontwerp, dat de belasting op den jenever met 50 pCt. verhoogt.

Dat rapport is het ontwerp gunstig en zal te eerder de goedkeuring der Kamer erlangen, wijl daarvoor ook pleiten het geluk der huisgezinnen en der openbare zedelijkheid.

„Eene belasting op den jenever“ — zegt het rapport — „verdringt het publiek fortuin niet; zij vermeerdert dat. Men mag het geene belasting heeten; zij wordt vrijwillig betaald, en berooft de huisgezinnen van geen genot. Integendeel, zij zal de ellende van vele families verminderen. Men ga slechts in vele woningen onzer arbeidende klasse en vraag: wat er de oorzaak is der armoede? Vrouwen en kinderen zullen u antwoorden: „de jenever.“ En wat is het antwoord dat menigeen geeft op de vraag des regters: hoe kwaamt gij tot die misdaad? „Ik was beschonken.“

— Te Waerreghem is eergisteren des avonds te 6 uur een onweder losgebroken, waarbij de hofstede Casele, toebehoorende aan den graaf Vilain XIV, door den bliksem getroffen, met haar woonhuis, hare stallen en schuren geheel in de asch is gelegd. In korte oogenblikken is de brand zoo toegenomen, dat 28 beesten van hunne kettingen niet konden losgemaakt worden, en der vlammen ten prooi werden. Men is alleen geslaagd de paarden, benevens een gedeelte van het koolzaad en van het meubilair te redden.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Maandag den 28sten Juli.

In de zitting van heden is het wets-ontwerp nopens de provinciale belastingen in Friesland met algemeene stemmen aangenomen. Mede zijn aangenomen de twee wets-ontwerpen tot goedkeuring der overeenkomsten met Sardinië en met Griekenland.

De Kamer is daarna tot nadere bijeenroeping uiteengegaan.

Het wets-ontwerp op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie is, naar men verneemt, in de afdeelingen der Tweede Kamer door een vijftigtal leden onderzocht geworden.

De commissie van zoogenoemde zelfstandige rapporteurs, bestaande uit de heeren Dullert, de Man, Metman, Jongstra en van Hall, heeft een aantal bijeenkomsten gehad om het ontwerp, naar aanleiding der beraadslagingen in de afdeelingen, aan haar eigen onderzoek te onderwerpen. Tot algemeenen rapporteur heeft zij benoemd den heer Metman.

Een uitvoerig verslag, houdende het resultaat van het ingesteld onderzoek, is dezer dagen door de bedoelde commissie vastgesteld.

's GRAVENHAGE, 28 Juli.

Z. M. de Koning is heden te 10½ uur met eenen extra spoortrein uit de residentie naar Rotterdam vertrokken. Z. M. had den uniform aan van generaal der schutterijen.

— Z. M. heeft benoemd tot leeraar in de wijskunde bij de koninkl. academie te Delft, den heer L. Cohen Stuart.

— Naar men verneemt is thans, na een opzettelijk deswege gehouden onderzoek, aan onzen stadgenoot, den heer Lazare, toegewezen de door Z. M. den Koning uitgelooftde gouden medaille, voor de best gekeurde compositie eener opera. Bij de toekenning daarvan, was er twijfel gerezen, of de kroonde wel als Nederlander kon worden aangemerkt. Die twijfel heeft echter nu opgehoorden.

AMSTERDAM, 29 Juli.

Het getal der kiezers in onze hoofdstad tot verkiezing van leden van den gemeenteraad bedraagt in het geheel 5987. Van deze zijn 3188 als betalende f 112 en daarboven, ook bevoegd tot het verkiezen van leden der Tweede Kamer en Provinciale Staten, en 2499 als betalende van f 56 tot f 112, alleen bevoegd tot het verkiezen van leden van den gemeenteraad.

— De tijdingen, welke men uit zee van de haringvloot ontvangt, zijn allerongunstigst. De prijzen van den haring, l. l. Zaterdag te Vlaardingen aangebragt, zijn gestegen tot f 93 de maatjes en f 60 de volle per ton, zijnde sedert eene reeks van jaren geene zoo hooge prijzen voor vangsters-haring besteed.

— Eerstdaags zal van Hellevoetsluis naar de Kaap de Goede Hoop en Batavia vertrekken het stoomschroefschip Padang, gezagvoerder Bisschop Greveling, welke, van de stoomkracht gebruik makende, waarschijnlijk den overtocht in zeer korten tijd zal volvoeren.

— De zeven ambachts-heerlijkheden der stad Haarlem, welke den 28sten Juli zijn verkocht, hebben gezamenlijk niet

meer dan f 4200 opgebracht.

— Door onderscheidene landhuishoudkundigen hier te lande is dikwijls den raad gegeven, dat het gouvernement alle lands-, en de stedelijke of dorps-besturen alle gemeentewegen moesten beplanten met boomen, hetzij voor timmer- of brandhout of met ooftboomen, zoo als in sommige oorden van Duitschland wordt gedaan.

De minister van openbare werken in België, zal dezer dagen de levering van 3550 boomen, te plaatsen op den weg van Talmignaal naar Bouillon, openbaar aanbesteden.

— Aan een' der Nederlandsche inzenders van voorwerpen op de Londensche tentoonstelling is eene gewone medaille toegewezen, voor een' ploeg.

— Wij vernemen, dat eene der voorwaarden, welke de directie van onzen Rijn-spoorweg zich heeft moeten laten welgevalen, ten einde de aansluiting van de Deutsche spoorwegen te verkrijgen, is eene vernauwing van het spoor, terwijl hij die gelegenheid tevens een tweede spoor over den ganschen weg zou worden gelegd.

Tot bestrijding van de zeer aanzienlijke kosten der spoorvernuwing zou de regering niet ongenegen wezen eene bijdrage uit 's rijks kas te verstrekken, en vermoedelijk zal erlang een daartoe strekkend wets-ontwerp bij de Staten Generaal aanhangig worden gemaakt.

— Men verneemt, dat omtrent het zegelregt der dagbladen, door de commissie van rapporteurs aan de regering is voorgesteld, het ontwerp in zoo verre te wijzigen, dat een maximum van zegelregt van 2 centen worde vastgesteld en een minimum van $\frac{1}{2}$ cent voor papier van eene oppervlakte van 15 palmen.

— Onze jeugdige land- en stadgenoot, de jonge juffrouw *Fanny de Bas*, heeft den eersten prijs bij het concours voor de piano op het conservatoire te Brussel behaald. Vooral de wijs, waarop haar die onderscheiding is te beurt gevallen, strekt haar tot eer, zijnde de prijs bij eenparigheid van stemmen verleend.

ROTTERDAM, 28 Julij.

Heden morgen, omstreeks elf uur, kwam Zijne Majesteit met Prins Hendrik en gevolg binnen onze stad aan, waar alles zoowel van stadswege, als door de geestdrift der ingezetenen van allerlei rangen en standen, tot eene feestelijke ontvangst was voorbereid. Z. M. heeft op de Groote Markt aan de slutterij een nieuw vaandel uitgereikt, waarna Hoogstede-zelve zich naar Fijneoord begaf, en aldaar met de meeste belangstelling de verschillende deelen der stoombootfabriek enz. in oogenchouw heeft genomen. De geestdrift der bevolking zoowel hier ter stede als te Fijneoord, was algemeen.

ARNHEM, 29 Julij.

In de openbare vergadering van den raad dezer gemeente van Donderdag j.l. werd o. a. gelezen een proces-verbaal, opgemaakt contra juffrouw *Blaauw*, ter zake van weigering van betaling van poortgeld, als volgens den heer mr. *Eekink Busgers* daartoe overpligt.

De heer *Eekink Busgers* beweert, dat ten gevolge der wet op de gemeentebesturen, de poortgelden zijn afgeschaft.

De burgemeester deelt mede de bewoordingen der wet te dien opzichte; het gevoelen daaruit ontstaan en dat hij met wethouders was te rade geworden, bij hoogere autoriteit den waren zin van de 2de alinea van art. 254 der wet op de gemeentebesturen te vernemen; dat daarop nog geen antwoord was ingekomen en hij alzoo voorstelde, hangende die deliberatie, aan dat proces-verbaal en andere diergelijke proces-verbaal geen gevolg te geven en dezelve nader voor te nemen.

Nadat nog eenige leden hun gevoelen hieromtrent hebben medegedeeld, wordt conform het voorstel besloten.

— De aansluiting van onzen Rijn-spoorweg met de Pruisische *Köln-Mindener* baan, eene aansluiting die plaats hebben zal door het leggen eener baan tusschen Oberhausen (het punt waarvan thans de Noord-Duitsche post, den spoorweg verlatende, naar Nederland vertrekt) en Arnhem, over Wesel en Emmerik, zal vooral aan Arnhem groot voordeel toebrengen, door de aanmerkelijke vermeerdering van reizigers en bezoekers, die er het noodwendig gevolg van zal wezen. In plaats van, gelijk meerendeels het geval is, over Keulen en Antwerpen of Ostende naar Engeland te gaan, zullen alsdan de reizigers uit het noorden van Duitschland, Pruisen, Hannover, Hamburg, als ook uit Zweden en Denemarken, en niet minder uit Oostenrijk, voor het grootste gedeelte den korteren weg kiezen over Arnhem en Rotterdam, vooral wanneer, wat men nu ook hopen en vertrouwen mag dat spoedig geschieden zal, een spoorweg Utrecht en Rotterdam regstreeks zal hebben verbonden.

STEENWIJK, 28 Julij.

Voor weinige dagen beviel, bijgestaan door den heer *Fubius*, med. et art. obdt. doctor alhier, de vrouw van *H. J. Hofman*, te Nijensleek, van drie welgeschapen kinderen, welke tot heden alle in leven zijn.

— In der tijd is melding gemaakt van het vertrek der drie onderwijzers van *Maanen*, *Pierik* en *Stroobus* naar de Kaap de Goede Hoop. Het berigt, dezer dagen van één hunner ontvangen, behelst onder anderen het volgende:

Hunne aankomst in de Kaapstad werd terstond in een openbaar blad bekend gemaakt. Weldra ontving men daar van onderscheidene zijden brieven, met uitnodiging aan hen, om op bepaalde voorwaarden over te komen; zoodat ieder hunner van meer dan ééne standplaats de keuze had. Hunne jaarlijksche verdiensten konden van f 1500 tot f 1700 bedragen. Na eenig beraad hebben zij tusschen den 18den en 25sten Mei hun besluit genomen: van *Maanen* vertrekt naar Prins Albert, een pas ontstaan dorp, vijf dagreizen met ossewagens van de Kaapstad verwijderd; *Stroobus* naar Malmesbury, zeven à acht uren van gemelde stad, en *Pierik* naar Winstburg, een gouvernementspost tusschen de Modder- en Vaalrivier, in de Souvereiniteit, op ruim 28 graden zuiderbreedte, en naar gissing tusschen de 200 en 300 uren van de Kaapstad gelegen. De predikant aldaar had verzocht, dat men al de drie onderwijzers toch niet in de omstreken der Kaapstad zoude plaatsen, naardien bij hem nog grooter behoefte aan zoodanig persoon was, dan in de streken, die nader bij de hoofdstad gelegen waren. (Steenw. Cour.)

LEEWARDEN, 30 Julij.

In de vergadering der Provinciale Staten van heden, waren 43 leden tegenwoordig. De concept-begroting van uitgaven voor de provincie, ten laste van het rijk (waaroever de stemmen in de vorige vergadering hadden gestaakt), is op nieuw in stemming gebracht, en verworpen met 33 tegen 0 stemmen.

— Wij vernemen, dat de te Harlingen te huis behoorende Groenlandsvaarder *Dirkje Adama*, commandeur *O. Nehlen*, Zaterdag j.l. weder behouden op de *Vliereede* is aangekomen, zoo men zegt, met een walvisch en 3500 robben.

ASSEN, 28 Julij.

De longziekte is op nieuw uitgebroken onder het rundervee, toebehoorende aan *R. R. Deodatus*, te Roden, en wel bij eene witbonte vaars, zijnde eene der hokkelingen, onder welke de ziekte zich in het gepasseerde voorjaar bij genoemde eigenaar voor 't eerst heeft geopenbaard. Dit is het tweede ziektegeval op dezen stal; het eerste had plaats op den 7den April j.l., dus na een tijdverloop van veertien weken. Een nieuw bewijs, welk een verbaasend langen tijd de smetstof of de kiem der ziekte of wel de ziekte zelve in ligtten graad in het dierlijk ligchaam kan bestaan, alvorens zich door kennelijke ziekteverschijnselen te openbaren. Het onderwerpelijke rund bevond zich steeds in den besten welstand, gedijde en groeide daarbij naar wensch tot op j.l. Woensdag, toen de eerste ziekteverschijnselen bij hetzelfde werden opgemerkt.

— Men berigt uit *Korvorden*, dat het halve eeuwfeest der schoolhervorming tot dankbare herinnering aan de vijftigjarige onafgebroken Staatszorg voor Neêrlands schoolwezen, in de maand September aanstaande ook te dier stede herdacht zal worden, en dat de plaatselijke schoolcommissie aldaar bereids eene bijeenkomst heeft gehouden, om te beraadslagen over de wijze, op welke dit kinderfeest zal gevierd worden, en tot vinding der kosten van hetzelfde.

— Het derde verlaat te Nieuwe Stadskanaal, tusschen de Ruiner- en Drouwendermond, heeft door lekken, verzakking, enz. Vrijdag j.l. opgehouden zijne diensten te doen, zoodat daardoor aan deze veenkolonie en verder aan het kanaal boven het verlaat wellicht eene gevoelige schade zal worden toegebracht, wijl door herstelling van hetzelfde misschien een geruimen tijd zal verloren gaan.

— De opbrengst der kollekte voor de gewapende dienst te *Zuidlaren* is niet geweest slechts f 0.00 $\frac{1}{2}$, zoo als door eene drukfout in ons vorig berigt is gezegd, maar heeft bedragen f 8.25 $\frac{1}{2}$. (Dr. Cl.)

MEPPEN, 24 Julij.

Gisteren avond omstreeks 9 uur, kwam te dezer stede, van zijne reis door Groningen en Frieland, terug Z. K. H. de prins van *Oranje* met zijn gouverneur jonkheer de *Casembroot*. Na in het heeren logement, bij den heer *E. E. van Dijk*, zijne nachtrust genomen te hebben, is hij heden morgen omstreeks zes uur met deszelfs gouverneur opgemeld naar de Ommerichans vertrokken, om vandaar verder over Zwolle naar Kampen te reizen.

GRONINGEN, 31 Julij.

In de heden gehoudene openlijke zitting van den gemeenteraad waren, behalve burgemeester en secretaris, tegenwoordig: de heeren *H. W. van Giffen*, *Quintus*, *Lohman*, *v. Hasselt*, *v. Ittersum*, *H. v. Giffen*, *Creemers*, *Tripp* en *de la Faille*.

De commissie, in wier handen was gesteld het request van *J. SWAAGMAN*, Jr., e. a., verzoekende; tot eene harddraverij, door hen op den 28sten Augustus te geven, eene subsidie van f 400 uit stadskas, brengt haar verslag uit.

De burgemeester, voorzitter der commissie, berigt dat haar uit een gedaan onderzoek is gebleken, dat in vroegere jaren bijna geregeld voor het houden eener harddraverij, eene subsidie van f 200 op een daartoe strekkend verzoek, uit de stadskas is verleend; dat slechts bij buitengewone gelegenheden, zoo als in 1848, ter gelegenheid van de viering van het landhuishoudkundig congres, dat subsidie tot f 400 is verhoogd.

De commissie is met adressanten van oordeel, dat het houden eener harddraverij voor de ingezetenen dezer stad voordelig is, weshalve zij adviseert om uit stadskas f 200 daartoe te verleen, nadat door Gedeputeerde Staten magtiging is verleend, om over die som te mogen beschikken en die uit te betalen uit den post van onvoorziene uitgaven, op de begroting over 1851 voorkomende.

De voorzitter vraagt of de leden van den raad zich met dit advies kunnen vereenigen, waarop de heer *DE LA FAILLE* zegt, er wel voor te zijn, een hooger subsidie te geven, aangezien het moet strekken tot meerdere opluistering van bedoelden dag.

De voorzitter merkt op, dat de commissie zich gehouden heeft aan hetgeen vroeger steeds heeft plaats gehad en tevens ook het oog gehad heeft op het geringe cijfer van f 5000, waarop de post van onvoorziene uitgaven was uitgetrokken, van welke som reeds een aanzienlijk gedeelte was geabsorbeerd.

Wordt overeenkomstig het advies besloten.

De voorzitter doet hierop mededeeling van een voorstel van burgemeester en wethouders. Wegens de afwezigheid van den rentmeester der stadsveenen, die om redenen, van zijnen wil niet afhankelijk, nog verhinderd wordt van elders hier terug te keeren, stonden intusschen de werkzaamheden door hem te verrigten stil. Daarom stellen burgemeester en wethouders voor, die werkzaamheden inmiddels aan een' ander' op te dragen en alzoo *J. H. UNIKEN* te magtigen, bij de opmetingen van turf in de stads veenkolonien en de Annerveensche compagnie diens functiën waar te nemen. — Hiertoe wordt besloten.

De zitting wordt hierna opgeheven.

— Uit het bekende zetal is gisteren door den breeden kerkeraad het navolgend drietal gekozen: de weleerw. zeer gel. heeren *L. S. P. MEIJBOOM*, th. en predik. te *Nijmegen*; *H. T. DE BLAAUW*, te *Hoorn*, en *A. NIEBMEIJER*, te *'s Heer Arendskerke*.

— Bij besluit van den 27sten dezer, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, in de plaats van wijlen den heer mr. *TH. VAN SWINDEREN*, in leven schoolopziener in het eerste en tweede schooldistrict en secretaris der commissie van onderwijs in de provincie Groningen, te benoemen tot schoolopziener in het eerste schooldistrict den heer mr. *J. H. J. TRIP*; tot schoolopziener in het tweede schooldistrict, den heer dr. *W. HECKER*, tot dusverre schoolopziener in de 1ste afdeling van het vijfde schooldistrict; tot schoolopziener in gemelde district. afdeling, den heer *B. BRUGSMA*; en tot secretaris bij genoemde commissie, den heer dr. *P. HOFSTEDER DE GROOT*, schoolopziener in het derde schooldistrict.

— Door Burgemeester en Wethouders alhier is gisteren in een der lokalen van het stadhuis herbesteed het verwen:

1) Al de houtwerken in de benedenverdieping, binnenwerks, van het stadhuis, alsmede kasten en lessenaars, enz. aldaar: hierop zijn vier inschrijvingsbiljetten ingekomen, langste inschrijver was *P. DE VRIES*, te Groningen, voor f 547; op de andere biljetten stond f 553, f 666 en f 750—75.

2) Al de houtwerken in de bovenverdieping van het stadhuis, binnenwerks, alsmede kasten aldaar: hierop zijn drie biljetten ingekomen, laagste schrijver was *P. DE VRIES*, te Groningen, voor f 629; de andere biljetten waren ingevuld met f 679—75 en f 890.

3) De gebouwen voor teeken-, bouw- en zeevaartkundige lessen, onder den naam Akademie Minerva: hierop zijn twee biljetten ingekomen, laagste inschrijver was *A. SUIDING*, alhier, voor f 199—99; op het andere biljet stond f 259.

4) De Noorder bewaarschool: hierop was één biljet, zijnde van *A. VELTHUIS*, alhier, voor f 57, en

5) de gebouwen, enz., aan de stads begraafplaatsen: laagste inschrijver was *A. VELTHUIS*, alhier, voor f 67; het andere biljet was ingevuld met f 78—07.

— Van wege het departement van binnenlandsche zaken zijn ook alhier aanvragen gedaan tot opgave van twee personen, die geschikt bevonden mogten worden om met vrucht de Londensche tentoonstelling te kunnen gaan bezichtigen. Overeenkomstig voorzegd verlangen, is reeds eene keuze gedaan. (H. B.)

[Bovenstaand berigt is, naar wij hier onderrigt zijn, in zooverre juist, dat te Groningen bij den voorzitter der commissie van landbouw en bij de kamer van koophandel en fabrieken zoodanige aanvragen gedaan en door deze beantwoord zijn. Men heeft het echter welvoegelijk gerekend, de namen der van hier opgegevene personen niet bekend te maken. Misschien zijn ook gelijksoortige aanvragen bij andere autoriteiten hier ingekomen.]

— Reeds is sedert eenige dagen in het *Westerveldsche* een aanvang gemaakt met den roggeoogst, die, hoezeer niet overal in gelijke mate, toch vrij algemeen gezegd wordt in de hand te vallen. Ten gevolge van het gure voorjaar en der dikwijls invallende nachtvorsten vreesden de landbouwers, dat hun een slechte oogst wachtte; maar die vrees is, Gode zij dank! niet bewaarheid. — In vergelijking met verleden jaar zal de oogst rijker zijn dan toen, en algemeen wordt dezelve goed genoemd.

De veen-boekweit begint reeds te bloeien en staat zoo uitmuntend, als weinigen zich weten te herinneren.

Ook de aardappelen staan in vollen bloei en schijnen een' goeden oogst te beloven. — Echter is het niet te ontkennen, dat de ziekte-verschijnselen zich even als in de laatste jaren hier en daar, hoezeer nog in geringe mate, vertoonen, en wel tot nog toe op de vroegrijpen, die meestal bunnen vollen wasdom hebben bereikt.

Uit *Ter Apel*, den 30sten Julij 1851, berigt men ons, dat de aardappelziekte aldaar wederom heerschende is, 't welk men Zaterdag j.l. heeft opgemerkt. De ziekte openbaart zich zoowel bij de vroege als latere soorten, niet alleen in dit dorp, maar ook in deze environs.

Ook in het *Klein-Oldambt* begint, naar wij vernemen, de ziekte wederom zich hier en daar te vertoonen.

— Op Zaterdag den 26sten dezer had te *Windeveer* de jaarlijksche algemeene vergadering plaats van onderwijzers in het 4de district dezer provincie. Nagenoeg alle onderwijzers, ondermeesters en kweekelingen van het district waren daarbij tegenwoordig, terwijl de vergadering mede werd verveerd door de tegenwoordigheid van afgevaardigden uit andere districten. De schoolopziener dr. *W. GLUNDS JR.* opende de vergadering met eene toespraak, waarbij hij de aandacht kortelijk bepaalde bij de bijzonderheden, vooral ten opzichte van het district en de provincie voorgevallen, daarbij herinnerende aan het groot verlies, dat het vaderland en vooral ons gewest had geleden door het overlijden van den hoogst verdienstelijken secretaris der commissie van onderwijs, den altijd hulpvaardigen, helder denkenden en rusteloos werkzamen van *SWINDEREN*; maar ook op het in den laatsten tijd met zooveel geestdrift gevierde feest ter dankbare herdenking van de vijftigjarige onafgebroken staatzorg voor het onderwijs, bij welke feestviering de algemeene belangstelling in het onderwijs en de opleiding der jeugd zoo treffend is gebleken. Hierna deelde de spreker zijn gevoelen mede of, en in hoeverre, de natuurkunde als een leervak op onze lagere scholen kan en moet beschouwd worden; terwijl hij eindelijk den uitslag bekend maakte van eenen, onder de onderwijzers van het district, plaats gehad hebbenden wedstrijd in 't rekenen en in 't schrijven. In het

rekenen was de prijs behaald door den onderwijzer *H. J. VAN BELKUM* te *Holwerde*, en in 't schrijven door den onderwijzer *D. HOKK* te *Ten Boer*, aan wien de uitgeloopte boekje schenken werden uitgereikt.

Vervolgens hield men zich geregeld bezig met de verschillende belangrijke werkzaamheden, die, even als de evengemelde rede, werden afgewisseld door het uitvoeren van verschillende zangstukken, door de leden der in dit district bestaande zangvereniging.

Na het sluiten der vergadering had er een vriendschappelijke maaltijd plaats, waaraan meer dan veertig personen deel namen en die door hartelijke vriendschap en gulle vrolijkheid gekenmerkt werd.

— Verleden Zondag had er te *Sellingen* in de kerk der Hervormden eene plegtigheid plaats, die aldaar eene groot menigte deed zamenvloeijen. — Zekere *K. v. S.*, van Israelietische afkomst, had reeds in zeer jeugdigen leeftijd zijne ouders, die zich weinig om hem bekommerden, verlaten, en vond eerst als koeherder en vervolgens als knecht te *Sellingen* zijn bestaan. Steeds onder Christenen verkeerende, had hij ook van de jeugd af aan eene Christelijke opvoeding en onder-richt genoten, en verlangde hij dien ten gevolge als Christen te worden aangenomen. Laatsleden Zondag nu vond de doop van dien persoon plaats. De leeraar der gemeente, die tot onderwerp van zijnen tekst had genomen *Matth. 16: vers 16*, hield te dier gelegenheid eene rede, die blijkbaar zoo op den doopeling als op de overige toehoorders eenen diepen indruk maakte.

— Gedurende de eerste zes maanden van dit jaar, zijn 294 Nederl. schepen het Sleeswijk-Holsteinsche kanaal doorgevaren. Zij behoorden, zoo als gewoonlijk, meest alle in het noorden van Nederland te huis, en gingen naar verschillende Oost- en Noordzeehavens. — De ladingen uit de Oostzee bestonden uit tarwe, rogge, gerst, boekweit, haver, lijn- en koolzaad, lijnkoeken, erwten, hennep, hout, zink, lomp, ijzer, aardappelen en teer.

De ladingen voor de Oostzee bestonden uit stukgoederen, steenkolen, tras, dakpannen, pijpjaarde, kruit, tabak, suiker, cederhout, verhout, hars en ijzer.

— Uit een door de *Staats-Courant* medegedeeld overzicht der Nederlandsche scheepvaart op Rusland en het grootheer- togdom Finland, gedurende 1850, blijkt, dat in dat tijds- verloop zijn aangekomen: te Petersburg 134, Riga 171, Archangel 25, Narva 36, Libau 55, Windau 24, Pernau 6, Arensburg 11, Odessa 5, Kertsch 1, Ismail 1. Tot. 469. — Uitgezeild: te Petersburg 127, Riga 171, Archangel 25, Narva 36, Libau 55, Windau 24, Pernau 6, Arensburg 11, Finland 2, Odessa 5, Kertsch 1, Ismail 1. Tot. 464.

Hieruit blijkt, dat de Nederlandsche scheepvaart op Rusland telken jare vermeerderd. Vooral sedert de nieuwe Engelsche en Nederlandsche scheepvaartwetten is de Nederlandsche vlag, voor de indirecte vaart, in Rusland zeer gezocht. Het groot getal Nederlandsche schepen, in ballast aangekomen, kan daarvan ten bewijze strekken. In alle havens van de Oostzee is de Nederlandsche vlag de eerste na de Engelsche en in sommige zelfs boven deze laatste in getal.

Men verneemt, dat de synode der Nederlandsche Hervormde Kerk heeft aangenomen: om geene zaken van belang, die wezenlijke veranderingen van hoofdzaken en beginselen zouden daartstellen, finaal te arresteren, dan na de consideratiën en adviezen der Provinciale kerkbesturen nader te hebben ingewonnen. — De volgende voorstellen zijn behandeld:

1. Zullen de klassikale vergaderingen, besturende ligchamen zijn, zoo ja! dan worden de provinciale en klassikale besturen commissiën? Met meerderheid van stemmen ontkennend beantwoord.

2. Zullen evenwel de klassikale vergaderingen (en niet de klassikale besturen) de reglementen voor haar ressort maken onder goedkeuring van het provinciaal kerkbestuur? neen!

3. Zal het klassikaal bestuur jaarlijks een kort verslag van zijne werkzaamheden aan de klassikale vergaderingen doen? ja!

4. Zullen de afgevaardigde ouderlingen den kerkeraad hunner gemeente verslag moeten doen van het behandelde op de algemeene vergadering? ja!

5. Zullen, wanneer in eenig reglement veranderingen worden voorgesteld, die betrekking hebben op de klassikale vergaderingen, kerkeraaden en gemeenten, en klassikale vergaderingen worden gehoord? ja!

6. Zullen de leden der kerkbesturen dadelijk herkiesbaar zijn? ja!

7. Zal de algemeene synodale commissie blijvend als commissie worden beschouwd, zoodat men van haar, en tevens van een klassikaal of provinciaal bestuur lid kan zijn? ja! (Ned.)

Nieuw soort van Dakpannen.

Men leest in den Antwerpschen *Précurseur* van den 22sten Julij: „Toen wij ten vorigen jare onze lezers gesproken hebben over de proeven van platte dakpannen met dubbele omslagen uit de fabriek der heeren *N. JOSSON* en *LANGLE* te dezer stede, waarmede de nieuwe entrepôt-plaats der daken — door ons bestuur op de van Dijk'skade opgericht — bedoekt is, drukten wij de meening uit van onderscheidene bouwkundigen, door te zeggen: „dat dit nieuwe soort van daken door hunnen matigen prijs, hunne netheid en stevigheid, waaraan niets ontbrak, te zeer boven de gewone te verkiezen waren, dan om met dezelve in vergelijking te treden; en dat het te verwachten was, dat ze zonder nadeelen en op eene min kostbare wijze de leijen daken, welke onderhouden zoo kostbaar is, zouden vervangen.”

Deze meening begint zich te bevestigen. Reeds zijn een honderdtal daken van allerlei soort, waaronder die van kerken, fabrieken, boerenwoningen, kasteelen, paviljoens, enz., zoowel in België als in het buitenland, met deze pannen bedekt; eveneens heeft de Koning ze onlangs doen bezigen voor eene woning bij het kasteel van Laeken, terwijl onderscheidene bouwkundigen metselaars en aannemers ze bij voorkeur gebruiken.

Ten opzichte dezer pannen drukt zich de Antwerpsche kamer van koophandel, in haar algemeen verslag dezes jaars over den staat van handel en nijverheid, op de navolgende wijze uit:

„Wij hebben eene aanzienlijke schrede — op de baan van vooruitgang in den laatsten tijd gedaan — te vermelden, welke reeds sedert een jaar met den besten uitslag is be- kroond. Het is de vervaardiging van eene nieuwe soort van dakpannen. Reeds hebben onderscheidene openbare besturen deze pannen voor hunne kortelings opgerigte gebouwen gekozen, en men is het volkomen eens, dat een daarmede belegd dak in netheid en hechtheid alles overtreft, wat de pannenbakkerijen tot op den huidigen dag hebben voortgebracht.”

Terwijl wij de eigenaars, bouwkundigen en metselaars, die nog niet met dezen belangrijken vooruitgang van onze pannenbakkerijen bekend waren, denzelven vermelden, gelooven wij, dat het noodzakelijk is, om hunne aandacht op dit nieuwe soort van daken te vestigen, welke minder kosten tot onderhoud vereischen, dan de eene of andere manier van overdekking, welke tot nog toe bekend is, en dat ze door netheid en stevigheid evenzeer de aanbeveling van de plaatselijke besturen des lands als van iedereen, die zich met de bouwkunde bezig houdt, verdienen.

UITTREKSEL.

UIT HET

Uitvoerig en beredeneerd Verslag

VAN DEN

TOESTAND der PROVINCIE GRONINGEN.

OVER HET JAAR 1850,

gedaan aan de Staten der Provincie Groningen, in hunne gewone zomervergadering van 1851.

(Vervolg en slot van no. 60.)

LANDBOUW.

Volgens de bekomen opgaven waren, in de onderscheidene gemeenten dezer provincie, aanwezig:

99 hengsten, 12688 ruïnen, 13348 merriën, 1325 veulens, 2658 stieren, 5 trekossen, 7923 slagtoessen, 73728 koeijen, 26806 kalveren, 13 ezels, 1 muilezel, 98987 schapen, 39 houders van schaapskudden, 28917 varkens, 176 bokken en 959 geiten.

Door de besturen der gemeenten Groningen en Delfzijl zijn hieromtrent echter geene opgaven kunnen worden gegeven, aangezien er aldaar geene verordeningen bestaan, die zoodanige opgave van het vee, door de veehouders, voorschrijven; zoodat het zich aldaar bevindende niet onder bovenstaande opgave is begrepen.

Het aantal door de commissie voor de paardenfokkerij goedgekeurde dekengsten, bedroeg in het laatst van Augustus 1850 32, maar hieronder zijn niet begrepen de hengsten die jonger zijn dan 3 jaren, noch ook die, welke niet in handen van eigenlijke hengsthouders zijn.

De middenprijzen van veld- en tuinvruchten, ooft, vee, boter en kaas, enz., waren de volgende: tarwe f 6,30 per mudde, rogge f 4,50, gerst f 3,20, boekweit f 4,26, haver f 2,44, paardebouwen f 4,52, witte idem f 7,70, witte erwten f 4,92, groene idem f 5,70, graauwe idem f 6,50, koolzaad f 10,78; — boter f 0,57² per Ned. pd.; kaas f 0,40, kalfsvleesch f 0,65; — turf f 3² per Ned. ton; steenkolen f 27,12² per 1,500 pd.; — ossenvleesch f 0,43 per Ned. pd.; rundvleesch f 0,39, kalfsvleesch f 0,41, schapenvleesch f 0,26, lamsvleesch f 0,28, verscho varkensvleesch f 0,33², gerookt idem f 0,57²; — aardappelen f 1,60 f 3 naar soort per mudde, knollen f 0,55, wortelen f 0,52², appelen f 2 f 3 naar soort, peren f 2,50 f 3,50 naar soort; — van hout en schors kan geen middenprijs worden opgegeven. Deze artikelen worden niet geregeld ter markt gebracht.

Hoewel, behalve in de stad Groningen, ook in enkele groote gemeenten te lande, handel wordt gedreven in veld- en tuinvruchten, ooft, boter enz., kan men echter als vrij zeker aannemen, dat zich deze in die gemeenten voornamelijk beaant tot den afzet voor plaatselijk gebruik; de markt te Groningen moet alzoo als de markt der provincie worden beschouwd, waar de meeste hoeveelheid ter verkoop wordt beengevoerd, terwijl ook alleen van die markt eene juiste opgave van sommige der aldaar verkochte producten is op te geven, als daar zijn: 2792 lasten tarwe, 2948 lasten rogge, 5383 lasten gerst, 1618 lasten boekweit, 9797 lasten haver, 8090 lasten koolzaad, 225 lasten aveelzaad; — 4732 vierendeel tonnen boter, 6897 achte, 2239 zestiende; — met geene zekerheid kan van andere artikelen het bedrag der hoeveelheid worden genoemd, terwijl ook hier dient te worden vermeld, dat onder de hoeveelheid te Groningen ter markt gebragt koolzaad, mede is begrepen de zeer aanzienlijke aanvoer van koolzaad in het naburig Oostvriesland verbouwd.

Ook ten aanzien van het ter markt gebragte vee, op de onderscheidene voor- en najaarsveemarkten in dit gewest gehouden, zijn de ontvangene berichten te onvolledig, om daaruit de hoeveelheid te kunnen opgeven of den middenprijs te bepalen.

VERVEENING, JAGT EN VISSCHERIJ.

a. Verveening.

De aangevraagde en door Zijne Majesteit den Koning verleende vergunningen tot verveening over het jaar 1850 hebben bedragen het getal van tweëntwintig.

De hoegrootheid der gronden, waaruit gebaggerd is, heeft bedragen vier bunders, negenenvijftig roeden, zevenveertig ellen.

De hoegrootheid van den getrokken turf is geweest tweehonderd negenduizend, eenhonderd en tweënvijftig Nederlandse tonnen.

Er is geen baggerturf gegraven.

De middenprijs van den baggerturf kan beschouwd worden te zijn geweest onder de gemeenten alwaar 's Konings vergunning vereischt werd, veertig cent de ton.

Het aantal arbeiders in de lage veenderijen gewerkt hebbende, heeft bedragen vijfhonderd zevenveertig.

De prijs van den fabrieksturf is, bij tragen afrek, gebleven van f 14—00 tot f 16—00 het dagwerk, zonder den accijn.

Wegens het minder getal arbeiders van elders overgekomen, is er in de hooge veenen minder turf gestoken, dan in het voorgaand jaar. Hierdoor en door den veelvuldigen regen, ten tijde van het droogmaken van den turf, is de prijs gestegen. Voor den besten harten turf werd tot f 35—00 het dagwerk besteed.

De heeren houtvesters in de drie jagtdistricten dezer provincie hebben ons ten aanzien van de jagt en visscherij het navolgende medegedeeld:

b. Jagt.

Eerste district. De staat van het jagtveld in het eerste district mag gunstig genoemd worden, vermits er bij het sluiten der jagt vele patrijzen, hazen en korhoenders zijn overgebleven, terwijl het waterwild ook nog al overvloedig is.

Het getal jagt-akten verleend voor het seizoen 1850/51 bedraagt 179, waarvan de recognitie belooft f 2178.50, terwijl het zegelrecht met de opcenten op de tabellen niet voorkomt, maar bij de Opperhoutvesterij wordt berekend en uitgetrokken, weshalve daarvan geene opgave kan worden gedaan.

Het schadelijk gedierte blijft nog steeds overvloedig, met uitzondering van het konijn, dat schaarsch is en alleen onder gemeente Haren wordt gevonden.

In het jaar 1850 zijn premien voor schadelijk gedierte afgegeven tot een bedrag van f 410—50, te weten voor 63 moervossen f 94.50; 49 rekelvossen f 49.00; 162 jonge vossen f 121.50; 85 valken f 25.50; 95 wezels f 28.50; 90 bunings f 27.00; 8 arenden f 4.50; 20 otters f 60.00. Totaal f 410.50.

Tweede district. In dit district wordt geen grof wild aangevallen.

Het aanwezige kleine wild bestaat voornamelijk in hazen, konijnen, patrijzen, houtsnippen en lijsters; ook worden in dit district enkele korhoenders gevonden.

Het waterwild bestaat in eendvogels, talings, ganzen, waterknippen en poelenippen.

Er zijn tien eigen jagen, ééne huurjagt, ééne eendvogelkooi, veertien duiventillen en vijftien zwanendriften geregistreerd geworden.

Wat het schadelijk gedierte aangaat en inzonderheid het konijn, dient, dat dit diert in dit district niet zoo zeer als schadelijk wordt aangemerkt, daar hetzelfde zich hier meestal in de Woudstreek in de dennebosschen ophoudt en daaraan geene schade veroorzaakt. Van het overige schadelijk gedierte zijn gedood en de daarvoor betaalde premie bedragen als volgt: 12 moervossen, daarvoor aan premie betaald f 18.00; 8 rekelvossen f 8.00; 41 valken f 12.30; 21 wezels f 6.30; 96 bunings f 28.80; totaal 178 stuks f 73.40.

Derde district. Ook in dit jagtdistrict is geen grof wild aanwezig. Het klein wild is haas, patrijs, kwartel en snip; het waterwild: gans en eend; de wildbaan is over het algemeen gunstig, het waterwild is gering.

Het getal der verleende acten is 60; de recognitiën bedragen f 813.00, het zegelrecht en de opcenten kan door de houtvesters niet worden opgegeven, het getal der geregistreerde jagen 24, eendenkooijen 2, duiventillen 8, zwanendriften 19, konijn is niet aanwezig, gedood schadelijk gedierte: vossen 2, valken 27, bunings 2.

d. Visscherij buitengaats.

Visscherij buitengaats wordt alleen gedreven te Zoltkamp, in de gemeente Ulrum en te Delfzijl, waar een aantal van 44 schepen, zoo voor de visscherij zelf, als voor den vervoer naar binnen in de provincie of elders, wordt gebezigd en welke bemand zijn met 130 koppen.

De hoeveelheid en prijs van den gevangen visch waren als volgt: Te Zoltkamp: 20,000 korven schol f 25,000.00, 1000 korven tong f 2000.00, 300,000 stuks schelvischen f 3000.00, totaal f 30,000.00.

Te Delfzijl, waar de hoeveelheid der vangst niet kan worden opgegeven, was de opbrengst ongeveer f 1600.00; bovendien worden er in de gemeente Finsterwold 12 zoogenoemde booten gebezigd, bemand met even zooveel koppen, die te zamen hebben gevangen en aangebragt: 320 korven bot, verkocht voor f 640.00, 12,000 korven garnalen, voor f 5400.00, 160 korven spierling, voor f 120.00, 40 korven aal, voor f 60.00, 40 korven haring, voor f 30.00, 5 stuks zalm, voor f 25.00, en ongenoomde visch, voor f 25.00, totaal f 6300.00; terwijl in de gemeente Bierum 11 vrouwen zich onledig hebben gehouden tot het vangen van 25 mudden garnalen, die hebben opgebracht f 260.00; zoodat de gezamenlijke opbrengst kan worden geschat op f 38,160.00.

AMBACHTS- EN FABRIJKS-NIJVERHEID.

Onder de voornaamste fabrieken, in deze provincie staande, kunnen worden gerekend te behooren: 7 cichoreidroogsterijen en branderijen, 2 kunst-azijnmakerijen, 16 bierebrouwerijen, 5 lijnrestokerijen, 9 moutwijnstokerijen, 5 zeepezierderijen van zachte zeep, 1 lijnwezierderij, 1 zoutziederij, 2 stijfelmakerijen, 1 hagelgieterij, 1 klok-, metaal- en gieterij, 1 brandspuitmakerij, 1 touwpluizerij, tevens fabriek van dweilgoed en koedekken, 9 zeilmakerijen, 24 touwslagerijen, 82 scheepsbouwerijen voor zeeschepen, 21 leerlooijerijen, 7 vellenblooterijen, 4 hoedenmakerijen, 14 stoffenverwerijen, 8 koord- en passementwerkerijen, 1 stoomkoord, veterlint en zeepmakerij, 1 machinale vlasppinnerij, 1 lettergieterij, 19 kalkbrandsterijen, 1 beenzwartbrandsterij, 1 pottenbakkerij, 27 steen- en pannenfabrieken, 1 loodwit-

fabriek, 1 sago-floresfabriek, 2 aardappelmeel- en siroopfabrieken, 92 windkorenmolens, 52 windpelmolens, 28 windhoutzaagmolens, 1 stoomhoutzaagmolen, 37 windoliemolens, en 1 stoomoliemolen.

Onder de opgenoemde windkorenmolens zijn er, waarin tevens pelwerk is geplaatst, zoome de pelmolens, waarin zich roggesteenen bevinden.

Over het algemeen kan gezegd worden, dat de opgenoemde fabrieken zich in eenen gunstigen toestand bevinden, met uitzondering der bierebrouwerijen, wier afzet niet naar wensch is, en sommige der stokerijen, welke door de ook in 1850 plaats gehad hebbende aardappelziekte en de daardoor verminderde opbrengst en meerdere duurte van dit produkt, niet hebben kunnen werken.

Eene cichoreibrandsterij is in 1850 vervallen.

In hetzelfde tijdperk zijn er concessiën verleend tot de op- rigting van:

1 koren-, pel- en moutmolen, 1 koren- en mostaardmolen, 3 koren- en pelmolens, 4 korenmolens, 2 oliemolens, 1 zie- derij van zachte zeep, en 1 beenzwartbrandsterij.

Voorts om in 3 pelmolens roggesteenen te leggen, in 1 koren- molen een olieslagwerk te plaatsen, en 1 pelmolen tevens tot houtzaagmolen in te rigten; zijnde er geene verleende concessiën ingetrokken.

Van de nieuw opgerigte en veranderde fabrieken waren som- mige in 1850 reeds in werking en dus onder de bovenstaande opgaaf van bestaande fabrieken begrepen.

Dertien stoomwerkhuizen waren in deze provincie in gebruik.

Het aantal arbeiders, in de opgenoemde fabrieken werkzaam, bedroeg ongeveer 1800.

Van nieuw ingevoerde werkhuizen kan geen andere melding worden gemaakt, dan van ééne soort, waarvan op eene steen- fabriek te Winsum en te Winschoten gebruik wordt gemaakt, om door middel van raderen, in plaats van het treden door paarden, de klei tot het bakken te bereiden.

HANDEL EN SCHEEPVAART.

a. Binnenlandsche handel.

Wat den binnenlandschen handel aangaat, deze bepaalt zich, zooverre de gemeenten te lande betreft, voornamelijk in den dagelijkschen afzet der voortbrengselen van de in die gemeenten bestaande fabrieken en trafijken, als: wol, hout, steenen, pannen, kalk, olie, raap- en lijnkoeken, enz.; ver- der in de voortbrengselen van den landbouw, als: tarwe, rogge, boekweit, gerst, haver, kool- en lijnzaden, aardap- pelen en cichoreiwortelen; voorts in rundvee, waarvan uit het West- en Hunzegekwartier belangrijke verzendingen naar Zuid- en Noord-Holland worden gedaan, paarden, schapen, varkens enz., en eindelijk in meststoffen, visch, ooft- en tuinvruchten.

Onder de menigvuldige markten, welke in dit gewest wor- den gehouden, mogen als de voornaamste worden aangemerkt 20 paardenmarkten, op verschillende tijden des jaars in eenige gemeenten gehouden, waarvan die te Groningen en Appinge- dam gehouden, vooral druk bezocht worden.

25 veemarkten, van welke die te Groningen, Mensingeweer, Slochteren, Uithuizen en Wedde gehouden, als de belangrijkste kunnen worden beschouwd, en de weekmarkt te Groningen, die tweemaal wordt gehouden, des Dingsdags en Vrijdags en waar alsdan veel handel wordt gedreven in varkens, schapen, lammern, groenten, boter, eijer, gevogelte enz., zoome de in voorwerpen tot den eijdelijken kleinhandel behoorende.

De 8 à 10 jaarmarkten, die in dit gewest worden gehou- den, zijn niet van veel betekenis, en daar, waar iets van belang wordt omgezet, bepaalt zich dit voornamelijk tot den handel in vee, die, op sommige plaatsen, te gelijk met de jaarmarkt wordt gedreven.

De kleinhandel, welke in kruideniers- en ijzerwaren, sterke dranken, wijnen, koloniale produkten en manufakturten be- staat, is, hoewel in sommige gemeenten voldoende, over het algemeen, voor den gevestigden kleinen koopmansstand, als kwijnende te beschouwen. Voornamelijk moet dit worden toege- schreven aan de steeds toenemende venterij bijlangs de huizen, en in de grensgemeenten, aan den steeds voortdurenden sluikhandel.

c. Binnenlandsche scheepvaart.

De opgaven, die, volgens het model, onder deze rubriek behooren, hebben wij niet ontvangen. Ten aanzien van de werven en den scheepsbouw, kunnen wij mededeelen, dat dezelve over het algemeen in eenen bloeienden toestand zijn.

d. Buitenlandsche scheepvaart.

In de onderscheidene havens dezer provincie zijn uitgeklaard de navolgende zeeschepen, als: te Delfzijl 650, hebbende te zamen eenen inhoud van 35,531 tonnen; te Uithuizerwad en Zoltkamp 215, hebbende te zamen eenen inhoud van 11,580 tonnen; te Termunterzijl 179, hebbende te zamen eenen inhoud van 8896 tonnen; te Langakkerschans 111, hebbende te zamen eenen inhoud van 4547 tonnen.

In de onderscheidene havens dezer provincie zijn ingeklaard de navolgende zeeschepen, als: te Delfzijl 696, hebbende te zamen eenen inhoud van 36,117 tonnen; te Uithuizerwad en Zoltkamp 120, hebbende te zamen eenen inhoud van 5438 tonnen; te Termunterzijl 208, hebbende te zamen eenen in- houd van 10,758 tonnen; te Langakkerschans 87, hebbende te zamen eenen inhoud van 2820 tonnen.

INRICHTINGEN, IN VERBAND STAANDE MET DE UITOEFENING VAN HANDEL EN ANDERE BEDRIJVEN.

a. Maten en gewigten.

De bestaande verordeningen op het maten- en gewigten- stelsel worden steeds voortdurend gehandhaafd en de bepalingen, die daaromtrent van tijd tot tijd worden gemaakt, naauw- keurig ten uitvoer gelegd.

b. Middelen van vervoer te water.

In deze provincie bestaan geene stoombootdiensten dan die tusschen Leer, Emden en Delfzijl en vice versa, die geregeld in de dienst tusschen Delfzijl en Oostvriesland voorziet. In de trekveeren is geene verandering gekomen en er zijn ook geene concessiën verleend tot het aanleggen van nieuwe trekschuiten of andere vervoermiddelen te water.

Kerknieuws.

OUNDESCHOOT, 22 Julij 1851. Heden is tot predikant der Hervormde gemeente alhier beroepen de weleerw. zeer gel. heer J. Hoek, pre- dikant te Giehoorn.

— Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der Herv. gemeenten van Vlaardingen en Vlaardinger-Ambacht, op W. L. Riehm, J. C. z., predi- kant te Heinoord; van Geervliet, op F. K. M. van Baumhauer, th. dr. en predikant te Jaarsveld; van Oost-Vlieland, op P. Kiel, kand. bij het prov. kerkbest. van Zeeland; van Broek in Waterland, op G. H. Fabius, pred. te Garderen; van Koudekerke, op V. Koningsberger, geboren te Hage, predikant te Maria Horebeke, kon- ingrijik België.

(Ingezonden.)

Engelsche pensioenen.

In het onlangs, 1850, te Brussel uitgekomen, voor den vreemdeling in vele opzichten merkwaardig werk van LEBRU- ROLLIN, over Groot-Brittannië, vindt men onder anderen mededeeling van van gouvernementwege bestede gelden voor nut- tige onderwerpen, — onderscheidene berekeningen over de onderhouddsmiddelen der lagere volksklasse, — en lange lijsten van verleende pensioenen en gratificatiën, ten koste van dat land.

Onder deze treft men op blad. 242 van het IIde deel aan eene som van 1900 p. st. = 228,000 guldens, door het gouver- nement aangewend voor eene commissie tot onderzoek, van de oorzaak en den voortgang der aardappelziekte, — nuttig on- derwerp voorwaar! en zoo iets, wat het hooge bedrag betreft, in den geest der landbouw-voorstaande ondernemingen van JOZAFAT, Koning van Juda (II Kron. 17, vs. 11), die tot veredeling, zegt v. D. PALM, van de kudden schapen en geiten, door de Arabieren liet opbrengen 7600 rammen en 7600 geitebokken.

Buitendien deed JOZAFAT zijne zaken ook zeer in het groot: getuige zijne zorg en uitgebreide maatregelen voor het volks- onderwijs, door het oprigten, in iedere stad van Juda, zegt zijne bijbelvertaling, van scholen voor godsdienst, geschiedenis en regtgeleerdheid.

Treffend antecedent voor de staatsresolutie van den 28sten Januarij 1850, no. 2, waarbij MELLO BRUNSEMA aangepomen werd tot de leening der *Institutiones Juris* te Groningen, en de staatsresolutie van den 17den April 1850, no. 3, waarbij aan hem voor die professie 400 gld. jaarlijks werd geaccordeerd, en voorts besloten de cellen Ten Broer te repareren voor arme studenten.

Onder de militaire pensioenen (landmagt) geeft hij op blz. 233 eene nota van donatiën, gratificatiën en pensioenen te zamen tot 2,512,976 p. st., nagenoeg veertig miljoen gul-

dens, waarop de hertog VAN WELLINGTON de Engelsche natie te staan komt, behalve nog eenige millioenen uit Spanje genoten.

Wegens de vloot staat uitgetrokken op blz. 235 o. n. de graaf CAMPERDOWN, voor een erfelijk pensioen van 2997 p. st. of bijna 36,000 gld. jaarlijks, te weten den admiraal DUNCAN toegelegd wegens zijne overwinning op de Hollanders, in den zeeslag van den 11 October 1797, voor Kamperduin behaald. Door het verleenen van zulk eene voortreffelijke belooning mag men gewis gelooven aan hanne blijdschap en aan het groot belang gesteld in deze eerste zege, aan hanne neder- laag tegen de Hollandsche zeemagt op Doggersbank, 1781, ondergaan.

21 Julij 1851.

Waarschuwing.

Als eene waarschuwing voor het wetenschappelijk publiek meenen wij het berigt te moeten mededeelen, dat voorkomt in de *Botanische Zeitung* van MOHL en SCHLECHTENDAL, den 21sten Febr. 1851, dat namelijk RAPHAEL FRIEDLANDER, boekhandelaar te Berlijn, welke zich zelven aangeboden heeft om bestellingen te bezorgen voor de verkoop der boeken van KUNTH en KOCH, zelf eigenaar is dezer boekverzamelingen. — Hoewel de verkoop zelf reeds heeft plaats gehad op den 1sten Maart dezes jaars, meenden wij evenwel deze bedriegelijke han- delwijze ook in Nederland te moeten aanduiden, opdat een ieder zich in het vervolg voor dezen zaakwaarnemer wachte.

Correspondentie.

Het stukje getiteld: „De predikanten-vereeniging in Groningen” rekenen wij minder geschikt voor onze Courant.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Amsterdam den 26 Julij, kapit. *de Vries* de Gezusters en Mulder de jonge Hendrik, beide van Riga; den 27sten de Boer Jantina, van Petersburg; *Dik* Henriette, van Riga; den 28sten *Smit* Annegina Engelina, van Dantzig; *Duit* Frouwina, van Pernau; *Nieboer* Hendrika, van Koningsbergen; *Tenema* Ona Genoegen, van Dantzig; den 28sten *Dekker* Ondermering, van Riga; *Boerha* Aehdina Elisabeth, *Messendorp* Johanna en *Visser* Trijntje, alle drie van Dantzig. — Te Texel den 27 Julij, *Koning* Susanna Elisabeth, van Archangel; *de Haan* Sieverdina, van Petersburg; *Steen* Sieke van der West, van Riga; den 28sten *Kuipers* v. Ma- ria, van Newcastle; *Spijkman* Maria Johanna, van Archangel. — In het Vlie den 26 Julij, *Stuit* Beerta Hendrika, van Riga; *Duin* Jantina Frouwina, *Nieboer* Hendrika en *Dik* Henriette, alle drie van Koningsbergen; den 27sten *Smit* Anna Jantina, van Petersburg; *Wiersma* rierstelling en *Smit* Concordia, beide van Riga; *de Boer* Concordia, van Memel; *de Groot* Houthand, van Christiansand. — Te Helvoet den 27 Julij, *Polyvijnd* Albertine, van Windau. — Te Vliasingen den 26 Julij, *de Boer* Frederik, van Riga. — Te Rouaan den 24 Julij, *Meijer* Eugelina, van Riga. — Te Londen den 26 Julij, *van der Woude* Gesina Gesina, van Memel; *van der Veen* de 2 Gebroeders, van Rostock. — Te North Shields den 25 Julij, *Ooster* Annachiena, van Rotterdam; *Broeckema* Ida Hillechiene en *Tuneler* v. Christina, beide van Londen. — Te Hull den 25 Julij, *Kuakendrug* Wilhelmina, van Petersburg. — Te Dantzig den 22 Julij, *Schaaf* jonge Klaas, van Kopenhagen; den 23sten *Doodt* Eduard, van Antwerpen; *Veen* Bouwina, van Amsterdam; *Sissing* Admiraal de Winter, van Londen; *Oudenburger* Margaretha Hilleghina, van Liverpool; *Ooster* Margaretha Hilleghina, van Petersburg; den 24sten *Hasevinkel* Aehdina Hermida, van Amsterdam. — Te Memel den 20 Julij, *Hasevinkel* Vrede, van Lubek; den 21sten *de Boer* Eugelina Helena, van Hamburg. — Te Hamburg den 27 Julij, *van Laaten* de 3 Gezusters, van Emden. — Te Bremerhaven den 26 Julij, *Dauus* Venus, van Groningen. — Te Travemunde den 25 Julij, *Ortel* Eberdina Schuringa, van Sunderland. — Te Warne- munde den 25 Julij, *Waterborg* Hinderkina, van Amsterdam.

Binnengekomen te Helvoet den 29 Julij, kapit. *Kanninga* Ol- dambt, van Riga. — Te Londen den 26 Julij, *Jager* Zwaantje Elisabeth, *Stoetje* Catharina Lutjarda en *Pekelder* Jacobus Johannes, alle drie van Groningen. — Bij Dungeness den 23 Julij, *de Weerd* Vice Admiraal Lucas, van Groningen n. Batavia; den 25sten *Zeist- tra* Goede Verwachting, van Amsterdam n. Liverpool. — Te Aber- deen den 24 Julij, *Sietsema* de 4 Gebroeders Steenhuisen, van Arendsburg; den 25sten *Oudenburger* Catharina Cornelia, van Pe- tersburg. — Te Hull den 26 Julij, *Mulder* Afina Agatha, van Riga.

Vertrokken van Amsterdam den 28 Julij, kapit. *Scherpbier* Jeltina, naar Corfu; *Bakker* v. Geertje, naar Bordeaux; *Brouwer* Elisabeth, op avontuur. — Uit het Vlie den 26 Julij, *Orre* de 2 Gebroeders, naar Dantzig. — Van Brielle den 28 Julij, *Wijkmeijer* Anna en *Naafje* Jan Hero, beide op avontuur. — Van La Rochelle den 21 Julij, *Wildeboer* Maria, naar Jersey. — Van Newport den 25 Julij, *Bakker* Zeevaart, naar St. Thomas. — Van Liverpool den 24 Julij, *Hoeling* Alida, naar Rotterdam. — Van Hamburg den 26 Julij, *Polyer* Catharina Jantina, naar de Oostzee; *Joosten* v. Hillechiene en *Joosten* Hendrika, beide naar Dantzig; *Bakker* Zwaantje, naar Amsterdam. — Van Dantzig den 23 Julij, *Scheepma* Tweelingen, *Schaaf* Johanna Jacoba, *Dik* Agatha en *Legger* Jetskelina, alle vier naar Amsterdam; *Brongers* v. Sophia, naar Antwerpen; *Bakker* Frouwina, naar Londen; *de Vries* Hoop op Welvaart, naar Bremen. — Van Pillau den 17 Julij, *Kortrijk* Anna Alida, naar Groningen; *de Winter* Catharina en *Kuitse* jonge Wichel, beide naar Bremen; den 24sten *Mooi* Trouw, naar Londen; *Bontekoe* jonge Lucas, naar de Noordzee. — Van Kroonstad den 22 Julij, *de Boer* Gesina, naar Groningen; *Mulder* Harmonie, naar Antwerpen; *Brouwer* Ona Genoegen, naar Elsenaur. — Van Memel den 21 Julij, *Brouwer* Elstina, naar Harlingen; den 22sten *van der Wall* Geer- dina, naar Holland; *Mulder* Klasina Elisabeth, naar Harlingen.

Vertrokken van Amsterdam den 29 Julij, kapit. *Bolhuis* G-wina, naar Hamburg. — Van Texel den 29 Julij, *Klein* Tweelingen Daniel en Wilco, naar Cardiff; *Olthoff* Jantina en *Hasevinkel* Anna en Mietje, beide naar Newcastle.

AALBORG, 22 Julij. Het schip *Margrietha*, kap. Scholtens, van Dantzig naar Londen, bij Wangsa gestrand, zal met den inventaris en circa 400 tonnen tarwe den 29sten dezer verkocht worden.

ZOUTKAMP, 30 Julij. Binnengekomen den 28sten kapit. *Top* On- dermering, van Noorwegen. — Zeilklaar: *Duit* Fennegina, op avon- tuur; *Deen* Gesina Elstina, naar Londen; *Waterborg* Katrina, naar Leith; *Dreves* Afina Hillechiene, naar Newcastle; *Breeland* Gesina Hendrika, op avontuur.

DELFTZIJL, 31 Julij. Binnengekomen den 27sten kapit. *van der Werff* Alida Gesina en *Sternborg* de Vriendenschap, beide van Fre- derikstad; *Gust* de Hoop, van Oudsoen; den 18den *Polyvijnd* de Vrede, van Riga; *de Jonge* de 3 Zusters en *Uyen* Anna Sieberdina, beide van Frederikstad; *Forma* Antje, van Leer; *Dirks* Slouwke, van Bremen; *Frank* Tweelingen, van Emden; den 29sten *Holander* Angeneta, van Riga. — Vertrokken den 29sten *de Jonge* Adriana, naar Laurvig; *Vennonga* Fenna, naar Frederikstad; *Riepma* Agatha, naar Noorwegen.

TERMUNTERZIJL, 31 Julij. Binnengekomen den 28sten kapit. *Mun- ning* Janke Hootes, Dik de 4 Gezusters en *Mooi* de Winchotter- zijl, alle drie van Noorwegen. — Vertrokken den 28sten *Frijman* v. Harmina, naar Norderneij; *Boswijk* v. Hendrika, den 29sten *Legger* Geerdina en den 30sten *Boswijk* Hendrika, alle drie naar Noorwegen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Soud gepasseerd zijn.

23 Julij. Verstolk, Regina Elizabeth (Pekela), v. Rotterdam. n. de Oostz. de Boer, Arjen Brouwer (Jouwer), v. Rotterdam. n. de Oostz. Hansen, Sophia (Veendam), v. Harlingen n. Pillan. Bragt, Lucrétia (Winschoten), v. Schiedam n. de Oostzee. Heres, Susanna (Pekela), v. Rotterdam n. de Oostzee. Lodewijks, Alberdina (Veendam), v. Antwerpen n. Stettin. Smith, Engellina (Pekela), v. Delfshaven n. de Oostzee. Vos, Anna Luitzia (Pekela), v. Rotterdam n. de Oostzee. Amsinga, Alida Jacoba (Delfzijl), v. Amsterd. n. Dantzig. Vos, Jantina (Pekela), v. Leith n. Petersburg. Munneke, Margrethe Hendrika (Veend.), v. Amst. n. Dantz. de Weerd, Flecke Jouwer (Jouwer), v. Schiedam n. de Oostz. Hensema, Ida Berendina (Sapp.), v. Dordrecht n. Dantz. Koster, twee Broeders (Pekela), v. Straloud n. Engeland. Hohnfeldt, Henriette Jeltina (Rotterd.), v. Rotterd. n. Pillan. Lakkien, Herstelling (Veendam), v. Antwerp n. Koningsb. Boon, Annegina (Veendam), v. Rotterdam n. Petersburg. Reelfs, Jantina Wilhelmina (Harl.), v. Amsterd. n. de Oostz. Tiktak, Josina Fennechiene (Pekela), v. Schied. n. de Oostz. Colle, Jonge Pieter (Schiermonikoog), v. Amst. n. Koningsb. Korfker, Anna Martha (Veendam), v. Antwerp n. Stettin. Nieboer, Vrouw Margaretha (Pekela), v. Londen n. Koningsb. Bekkering, Adriane (Amsterdam), v. Libau n. de Maas. Borst, Jacobus (Delfzijl), v. Stavanger n. Riga. Rabe, Juffer Sara Anna Cornelia (Winschoten), v. Konings- bergen n. Londen.

25 — Kuiper, Hindrika Hillechiene (Pekela), v. Dantzig n. Goole. Zeven, Concordia (Pekela), v. Petersburg n. Dalkierken. de Groot, Maria Reifna (Winschoten), v. Petersb. u. Antw. Boosinga, Ceres (Veendam), v. Dundee n. de Oostzee. Bosker, Ida Jacoba (Zuidbroek), v. Londen n. de Oostzee. Speelman, Geertruida (Pekela), v. Rotterdam n. Petersburg. Huysman, Onrust (Pekela), v. Riga n. de Maas.

26 — De Wind den 23sten Julij N.W., den 24sten Z., den 25sten Z.O., den 26sten Z.

ELSENUR, 26 Julij 1851.

214e STAATSLOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

13de Lijst: No. 5852, 938 en 2863 ieder een prijs van f 1000. 14de Lijst: No. 1784 een prijs van f 1000. — 15de Lijst: No. 14872 een prijs van f 50,000 en eene premie van f 30,000. No. 17044 een prijs van f 25,000. No. 1213 een prijs van f 3000. No. 8986 een prijs van f 1000.

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.